

10
44
3H 200
DE
DISSERTATIO INAUGVRALIS MEDICA,
DE
CONSENSV PARTIVM
CORPORIS HVMANI.

Q V A M
CONSENSV FACVLTATIS ILLVSTRIS MEDICAE
PRAESIDE
PHIL. FRID. THEODOR.
MECKEL,

MED. DOCTOR. ET PROF. PVBL. ORDIN.,
INSTITVT. CLIN. CHIRVRG. DIRECTORE,

P R O
GRADV DOCTORIS MEDICINAE
LEGITIME OBTINENDO
DIE XXVIII. IANVAR. MDCCXCIV.
PVBLICE DEFENDET

A V C T O R
W O L F F D A V I D S O N,
BEROLINENSIS.

H A L A E,
TYPIS IO. CHRISTIAN. HENDELII.

(1794)

Ex
Bibliotheca
Reg. Univers.
Vratisl.

*Handblatt
der
Bibliothek*

V I R O

ILLVSTRI, EXCELLENTISSIMO, DOCTISSIMO,
EXPERIENTISSIMO

D O M I N O
IO. CHRIST. ANTON.
T H E D E N,

MEDICINAE AC CHIRVRGIAE DOCTORI,
POTENTISSIMI BORVSSORVM REGIS CHIRVRGO
PRIMARIO,
NOSODOCHIORVM CASTRENSIVM INSPECTORI,
COLLEGII MEDICI REGII SVPREMI SODALI
ET
CONSILIARIC. CORPORIS REC. TORMENT. BELL.
PRAEFECT. CHIRVR. MILITARI.
ACADEM. CAESAR. NATVRAE SCRVTATA-
RVM SOCIO.

P A T R O N O
PER OMNEM VITAM SVMMVM
COLENDO

NEC NON

728

UNIVERSITÄT SACHSEN-ANHALT
LEIPZIG

D O M I N O
IO. CHRIST. ANTON
J H R D R N

UNIVERSITÄT SACHSEN-ANHALT
LEIPZIG

UNIVERSITÄT SACHSEN-ANHALT
LEIPZIG

UNIVERSITÄT SACHSEN-ANHALT
LEIPZIG

F A T R O N O
P E R O M N I A V I T A E S E R V I V I

C O R A D O

N I E S O N

V I R O

ILLVSTRI, EXCELLENTISSIMO, DOCTISSIMO

D O M I N O

IOANNI FRIDERICO
ZOELLNER,

POTENTISSIMI BORVSS. REGIS CONSILIARIO,

IN CONSISTORIO SVPREMO,

PRAEPOSITO,

ACADEM. SCIENTIARVM BEROLINI MEMBRQ

ETC.

F A V T O R I

NVNQVAM SATIS DEVENERANDO

H A E C

TENTAMEN INAVGVRALE SACRVM.

VVLT ET OFFERT

A V C T O R .

1710
REVISTA, EXCELSISSIMO, DOUTASSIMO

DOMINO
IOANNI FRIDERICO
ZOLLNER

PROFESSORIS MATHESEOS UNIVERSITATIS

ALMA MATERIS SILEBurgi

IN PRAEFATIONE

AD USUM ACADEMIAE SILEBURGENSIS

AVTOR

FRIDERICUS ZOLLNER

PROFESSOR MATHESEOS

UNIVERSITATIS SILEBURGENSIS

IN PRAEFATIONE

AVTOR

DE
CONSENSU IN GENERE.

Corpus hominis artificiosissimum creatoris opus, cujus structura ad mirabili modo est confecta, cujus leges tam variae tamque obscurae sunt, ut ingenium perfectissimum vix eas capere possit, cujus effectus aequis lentisque oculis vi consuetudinis adspicimus, ita, ut nec sapientiam divinam admiremur, nec investigando vires hujus machinae operam demus, hoc corpus, inquam, nobis multa *φαινόμενα* praebet, quae nos ad admirationem incitant. Nos jam contenti sumus, haec omnia sic esse, et cur haec sic se habeant investigare nobis superfluum videtur, ac segnitie quaedam nos credentes haec omnia supra nostrum captum esse excusatos habet. Vnum τῶν *φαινόμενων* corporis humani, quae admirationem ejusque in se adtrahunt, profecto est illa har-

A 2

monia,

monia, sympathia et consensus omnium suarum partium. Omnia inter se sunt conjuncta, ita, ut chorda minima dissona facta disconvenientiam totius instrumenti producat. Pars aegrotata saepe alteram longe remotam cum ea non conjunctam partem afficit, et consensus hujus remotionis partis haud raro vehementior eo sensu partis aegrotati ipsius est. Sic, ut exemplum afferam, calculus in rene situs, quem aeger in loco ipso non sentit, vomitum saepe recurrentem efficit; sordes intestinorum, quae non numquam in loco quem occupant nil molestiae excitant, in subiectis sensibilibus haud raro dolores capitis, vertiginem et sic porro progignunt. Ratio in hac re obstupescit, nos enim certa effectuum causae notio latet. Attamen doctrina consensus est gravissima et medicus sine illa in labyrintho errorum pleno versatur; quam saepe enim morbi sedem ibi quaeret, ubi non reperitur; quam saepe morbi sedem ibi se invenisse credet, ubi non est; quam saepe ei *φαινομενα* obviam venient quae sine hujus doctrinae cognitione difficilia sunt explicata; quam saepe effectus benevolae naturae non agnoscet; quam saepe ejus operibus obicem opponet. Nondum sane haec doctrina medico tam scitu necessaria eo cum studio est elaborata, quo-

quocum aliae minus graves doctrinae sunt excultae; hinc et tam multa incerta, et sibi reputantia adhuc continet. Me felicem esse existimabo, si his paucis pagellis medicos paululum attentiores ad hoc $\Phi\alpha\iota\nu\omega\sigma\epsilon\nu\omicron\nu$ corporis humani redidero, et viros majore ingenii copia praeditos commovero plus lucis huic doctrinae affundere.

DE ORIGINE,
CAUSA, AC MODO CONSENSVS
PARTIVM.

Iam medicis scriptoribus antiquae aetatis $\Phi\alpha\iota\nu\omega\sigma\epsilon\nu\omicron\nu$ consensus corporis animalis notum fuit 1). Pater medicorum enim jam exclamat confluxio una, conspiratio una, consentientia omnia. Et GALENVS 2) quoque, qui tam strenue ad experientiam se non adplicavit ut qui ante eum fuerant, sed jam magis rationibus judicavit, locis pluribus dicit, partem aegrotam et alias partes afficere, et CELSVS 3) BALLO-

NIVS

- 1) vid. Hippocr. Lib. de aliment. pag. 50. Sect. 4. ed. FOES. fol. Frf. 1595.
- 2) Lib. de locis affect. lib. III. c. 5. p. 274. ed. Basil. graec. fol. 1538.
- 3) De medicina. Amstelod. 1713. 4to.

NIVS 4), BAGLIVIVS 5), FERNELIVS 6)
 et multi alii doctrinam de consensu profitentur,
Ambrosius Paraeus exemplum consensu enarrat.
 „Carolus nonum ictum in nervo accepisse cum
 „eum in vena accipere debuisset, et subinde con-
 „vulsionibus esse correctum.“ Casum similem
 SYLVIVS 7) habet.

VALENTINVS 8) exemplum adducit ubi
 ab infelicissima clavis pedum excisione, in con-
 sensum tractis praecipuis corporis partibus, actio-
 nes omnes fuerint sufflaminatae et mors subsequuta.
 ETTMÜLLERVS 9) sequentia verba habet „sa-
 „pientissimo consilio corpus nostrum ita construxit,
 „natura ut se habeat instar machinae hydraulico-
 „pneumaticae cuius rotulae seu fibrillae cuidam
 „nerveae ad motum necessariae, si tantillum impe-
 „dimentum vel laesio inferatur, plures partes, nisi
 et

4) Epidem. lib. I. pag. 96.

5) Prax. medic. Ob. 2. pag. 216.

6) Fernelii opera omnia Edit. sexta. Hanoviae
 1610. fol. pag. 55.

7) Sylvi dele Boe opera omnia. 1695. quart.

8) Miscell. curios. 4to. pag. 571.

9) Disputat. de parvis magnorum morbor. initiis.
 pag. 67.

„et tota machina compatiuntur. CAROLVS PISO 10), SENNERT 11), MORTON 12), BOERHAVE 13), FRID. HOFFMANN 14), HALLER 15), WHYTT 16), MECKEL 17) et permulti alii hanc materiam pertractarunt. Ad multi horum scriptorum varias corporis humani mutationes nomine consensus inscripserunt, quippe quae si ad ea accuratius attendis hoc nomen non merentur. Id proprie tantum, credo consensus dicere tibi liceret; si pars corporis humani ab altera parte aegrota afficitur, quae non similis structurae est, quae non iisdem functionibus gaudet, quae non ipsa partem consentientem, ut sic me exprimam, mutat, ita ut haec mutatio sub ocu-

los

- 10) Observat. de morbis a ferof. colluv. pag. 130.
- 11) Opera omnia. Lugd. Batav. 1676. fol. pag. 60.
- 12) Opera medica. Amstelod. 1696. 8to. pag. 130.
- 13) Aphoris. de cognoscend. et curand. morb. Lugdun. Batav. 1715. quart. pag. 67.
- 14) Hoffm. System. med. Tom. III. Sect. I. cap. 5. et aliis locis.
- 15) Element. phytiolog. Sect. 7. S. 23. Tom. IV. pag. 320. Ed. ult.
- 16) Observations on nervous disorders etc. pag. 1. ad. 68. Edingb. 1764.
- 17) de quinto pari nervorum. pag. 107.

los cadere possit, sed in qua tantum consensus nulla alia re progignitur. Hinc quoque affectionem partis, quae non longe remota ab alia aegra parte jacet, consensum haud diceres, quia series partium quaedam tantum hujus *φαινόμεν* causa est. Sic etiam cum iis partibus, quae ejusdem structurae sunt res se habet. Igitur si oculus est inflammatus, et subinde quoque alter oculus inflammatur, minime consensui est adscribendum; eadem enim morbi causa in partes unius ejusdemque structurae atque naturae vim suam facile exercere potest. Porro, ubi partis cujusdam morbus primum mutationem in alia parte producit, ita, ut deinde consensus oriatur, ad sympathiam minime transferres; si exempli gratia refrigerationem pedum dolores capitis sequuntur, hoc ad sympathiam non est referendum, quia hic alius effectus antecedit; nempe congestio sanguinis versus caput, a qua capitis dolores pendent. Si ab hac parte doctrinam de consensu spectaveris, haec non tam implicita erit, sicuti nunc revera est.

DE CAUSA CONSENSVS.

Scriptores varias consensus causas proposuerunt, ut, si in tam variam hujus *φαινόμεν* naturam

turam altera causa non quadrat, altera causa forsan quadret. Liceat mihi ergo eas hic exponere earumque vitia detegere

(I) de propagatione et continue cutis. *Baglivius* jam hujus sententiae fuit, ut et alii. Qua ex ratione fornicationem glandis penis, si quis calculo vesicae urinariae laborat, et pruritus narium, si quis vermibus cruciatur, et diarrhoeam, quae sordiditatem tollit, explicare volunt. At opponimus, hoc ultimum exemplum non ad consensum spectare, quia sanatio derivatione sola efficitur, quippe quod quoque in inflammatione oculorum perspicitur, ubi inflammatio medicamentis alvum ducentibus tollitur. Hic nemini profecto mentem subit, hanc sanationem e sympathia oculorum et intestinorum explicare, e contra quisque eam ad derivationem liquidorum refert. Priora ambo exempla, etsi revera a consensu pendent, nihil pro hac sententia probant. Ac huc enim quaeritur, unde cutis suam vim sentiendi habet? Nonne a nervis? cur fornicatio et pruritus, si vermes adsunt, non potius in oesophago, quam

quam in naribus oritur, siquidem propagatio cutis causa est?

2) De connexionione vaforum. Sed omnes ei vasis productae mutationes a solis tantum nervis pendent, qui in ea progrediuntur. Et mutationes connexu hoc productae, si accuratius rem perpendimus, ad sympathiam non transferri possunt, quia tantum circulatio sanguinis aliorumque fluidorum eas efficit, si nempe circulatio causis externis vel internis aut augetur aut diminuitur, aut ad quendam locum valde determinatur.

3) De analogia structurae et functionum quarundam partium. Inde consensum mammarum et uteri explicari volunt. Sed hoc profecta, ut supra jam exposuimus, minime a sympathia est deducendum, hic enim pars altera non ea ex causa aegrotat, quia altera morbo laborat, nec quia ambae ejusdem structurae sunt, sed quoniam quippe quae toto coelo diversa sit; unacademque morbi causa utramque partes invadit.

4) De propagatione telae cellulosae. Morborum causae, secundum hanc sententiam,
ab

ab aegrotata parte tam per cellas, quam per
 fibras laminasque cellas efficientes arcte in-
 ter se conjunctas ad alias partes propagan-
 tur. Sed et hic sympathiae falsam vim sub-
 jiciunt. Quis enim ratione ad cellas ha-
 bitu dissipationem aquae in spongia a sym-
 pathia deducit, et hoc per deum quoque
 in telam cellulosam quadrat, in cujus cel-
 lulas aer, aqua, pus et alia fluida effun-
 duntur, quae tunc in cellas dissipantur et
 hoc modo morbum aliis partibus conciliant.
 Majoris omnino momenti est quod a nexu
 inter fibras laminasque telae cellulosa re-
 petitur pro hac sympathia explicanda, uti
 ex phaenomenis primi febris stadii, aliis-
 que patet; nulla tamen absque nervis cel-
 lulosae sympathica activitas cogitari potest,
 quae a symptomatibus nervorum affectorum
 proprium declaratur.

5) De conjunctione nervorum. Quam sen-
 tentiam paene quisque sustinebat. Inde
 sympathiam quam in multis partibus obser-
 vaverant, a nervorum anastomasi deduce-
 bant, praecipue ab illa conjunctione nervi
 intercostalis, cum Vto, VIto et septimo
 pari

pari et plurimis nervis dorſalibus. Qua ex
 cauſa ſympathiam diverſarum partium ab-
 dominis, capitis, colli et pectoris explica-
 re voluerunt; ſed et hæc ſententia, ſi me-
 lius ad eam attenderis, multis eſt difficul-
 tatibus ſubjecta.

Primum enim ſympathiam inter partes,
 quarum nervi plane proſuſque non con-
 juncti ſunt, obſervamus. Obſcuratio ocu-
 lorum e. g. nonnunquam a ventriculo male
 affecto oritur, horripilatio ſonum inſua-
 vem ſequitur.

Secundo: Si ſympathia a ſola conjun-
 ctione nervorum cum nervo intercoſtali de-
 penderet, cur non omnes illae partes, qua-
 rum nervi ab illo originem ſuam habent,
 vel cum illo ſe coniungunt, afficiuntur?
 cur renibus inflammatis ventriculus plus
 caeteris viſceribus patitur? Cur irritamen-
 tum naſi ſternutationem tantum? cur non
 et tuſſim et ſingultum et ſic porro efficit?
 nam ii quoque nervi eandem conjunctio-
 nem habent. Non nihilominus negamus,
 inveſtigaciones a neurologis hæc dum tam in
 nervorum conjunctionibus, quam in ganglio-
 rum

rum structura, instituta, plurimam in praxi
utilitatem tulisse, plura omnino ex accura-
tiori nervorum indagazione expectanda sunt,
partim effecta, partim efficienda.

6) Sympathiam a cerebro ipso, centro omnis
nervorum conjunctionis, pendere, vltima
est sententia; quippe quae quoque verifi-
millima videtur, cerebrum enim et medulla
spinalis est sedes omnis vis nervosae sine
qua nulla est sympathia. Dele cerebrum
ranae, et vicini muscoli quietierunt; fibrae
irritatae vix oscillant. Igitur actio cerebri
quoque ad sympathiam necessario require-
tur. Verisimile ergo est, irritamentum
quoddam partis cujusdam impressionem sen-
sorio communi centro omnium sensationum
ingerere, et subinde mutationem nobis qui-
dem ignotam in cerebro oriri, quae in
aliam partem retroagat. Vbi ergo ner-
vorum conjunctio non tam magni momenti,
ut vulgo creditur est. Sed omnia in singu-
lare impressione, quam sensatio quaedam
cerebro ingerit, nituntur. Vt aspectus rei
fastidii plenae fastidium ipsum et vomitum
progignit, quod ne ullus profecto quidem

a ner.

a nervorum conjunctione deducet, sed cogitatio (idēa) tantum rei fastidiosa mutationem cerebri quamdam efficit, quae vomitionis et vomitus ipsius causa est, et si nullam in ventriculo irri-tamentum reperitur; sic, ut credimur, sympathya ventriculi, si calculus renalis adest, est explicanda. Hic conjunctio nervorum nil causat, si enim hoc esset, reliqua quoque viscera affici deberant; sed calculus renalis, ut nostra est sententia, impressionem quamdam cerebri procreat, a qua mutatio quaedam oritur, quae vim suam in ventriculum exercet cumque ad vomendum incitat. Cur autem ab illa mutatione ventriculus mutetur et nulla alia pars, haud explicari potest, ut et id, quod cerebro inflamato vomitus creatur. Hoc sunt mysteria, quae adhuc jacent in tenebris, sed sic verisimillimo modo sympathya exponi potest; singularis impressio irritamenti omnia producit; hinc quoque minus forte irri-tamentum vehementiores motus, quam fortius procreare potest; titillatio, e. g. partium convulsionēs nonnunquam excitat, et inflammatio, quae profecto multo majus est irri-tamentum, eas non

non commovet. Quippe quod mihi argu-
 mento est, sympathiam in singulari impres-
 sione, quam irritamentum in cerebro produ-
 cit, et in hujus constitutione affectione vel
 mutatione eo producta, sed non in sola
 nervorum conjunctione esse positam. At
 hoc dolendum est, quod peculiarem modum,
 quo singularem irritamentorum impressio-
 nem designare possemus non habeamus.
 Quomodo irritatio sonus taedium creantis,
 quem horripitatio totius corporis sequitur,
 movetur? certissime illa singulari cerebri im-
 pressionem. Attamen nimis copiosus forem,
 si hanc difficultatem doctrinam fusius exarare
 vellem. Nunc ad sympathiam singularium
 corporis partium progrediamur.

DE CONSENSU CAPITIS
 CUM SINGVLIS PARTIBVS COR-
 PORIS HVMANI.

Cerebrum animae officina, nervorum origo
 omnium, sympathiam toto cum corpore obser-
 vat, et merito columna sympathiae vniuscujus-
 que nominari potest. Si haec nobilis pars cor-
 poris patitur, tota machina turbatur, et notissi-

imum

num est a laesionibus cerebri hebetudinem sensuum, soporem, vertiginem, susurrum aurium, deliria, vomitum biliosum, capitis dolores, convulsiones, paralyfin, excretionem urinae et faecum involuntariam, apoplexiam, febrim et mortem oriri. Praeter hanc univrsalem sympathiam caput adhuc consensum cum singulis corporis partibus communem habet e. g. cum ventriculo, dolores enim capitis et vertigo fastidium et haud raro vomitum creat; acriter et longe meditando digestio valde debilitatur. Inter iecur et caput quoque sympathia est, capite enim laeso vomituae hepatis repertae sunt 18).

DE CONSENSU OCULORVM.

Oculi sicut speculum, in quo quaevis corporis et animi mutatio exprimitur, et haud dubio magnum consensum, si inflammati sunt, cum cerebro habent. Magna eorum intentio dolores capitis, vertiginem et convulsiones facit. Praecipue in morbis oculorum, mutationes sub oculis cadunt atque medico sunt gravissimae. Oculi niter se consensum habent, quod autem, ut supra

18) Van der Wiel Observat. medic. Lugdun. Batav.

1687. pag. 23.

exposuimus, ad sympathiam non transferendum est. Inter diversas oculi partes quoque sympathiam vidimus, ut illam iridis cum nervo optico, quid quod etiam cum naso, nam lux nimis viva sternutationem creat.

DE CONSENSV AVRIVM.

Morbi aurium multum valent in cerebrum, dolores enim aurium facile deliria, convulsiones et mortem causant. Porro quoque magnum habent momentum in dentes, tunc enim quidam crepitum dentium, qui tam fortis esse potest, ut dentes excidant, efficere queunt 19). Irritamenta in meatum auditorium promota saepe tussim et vomitum faciunt 20); fortis et inexpectatus sonus, ut sonus tormentorum exploforum, nos ad oculos claudendos commovet.

DE CONSENSV NASI.

Effectus irritantis odoris in totum nervorum systema recreandum sunt notissimi. Irritamenta

19) Ephemerid. Academ. Natur. Curiosor. Dec. 3. ann. 1. Obs. 72.

20) Pechlin observ. med. lib. II. nom. 45.

menta quaedam naso admota tam magnam cerebri et nervorum impressionem facere possunt, ut capites dolores, convulsiones et mors ipsa sequantur. Praecipue autem narium sympathia cum organo respirationis et glandulis salivalibus hic notari meretur. Quid quod odoratus nonnunquam tam magnam vim, quam res ipsa, a qua odor profuit, habet. Exempli enim exstant, ubi quis solo odore medicamenti alvum ducentis, revera alvum purgavit 21).

DE CONSENSU DENTIVM.

Quisque effectus consensuales dentitionis infantum noscit, ad quos vomitus, tussis, salivatio, dolor oculorum, insomnia, febris, convulsiones et sic porro pertinent. Denis corruptus haud raro dolores dentis remoti atque sani excitat. Dolores dentis saepe aurium dolores et deglutionem impeditam progignunt.

DE CONSENSU LABIORVM.

Labia magna sunt sensibilitate praedita et illorum titillatio saepe concussionem totius corporis creat. Noti quoque sunt tremuli labiorum

mo-

21) Boyle's usefulness of experiment, Philos. p. 11, pag. 248,

motus ab his vel illis contentis ventriculi nau-
seam moventibus praefertim a bile turgente
effecti.

DE CONSENSV OESOPHAGI, ET LARYNGIS.

Quodvis oesophagi irritamentum usque ad
ventriculum promovetur, et vomitum facere potest.
Laryngis praecipue irritamentum pharyngis ta-
men folius saepe, totum respirationis organon
concutit, et fortem tussim convulsivam excitat. Hy-
stERICARUM et HYPOCHONDIACORUM cum oesopha-
go sympathiae viscerum abdominalium notissimae
sunt.

DE CONSENSV PVLMONVM.

Irritamentum pulmonibus admotum per
consensum quoque in laryngem agit, et vitia vo-
cis et non nunquam vomitum creat. WHYTT in-
tentionem omnium muscutorum in asthma ad
sympathiam refert, quod forsan autem magis in-
tentio naturae impedimenta removendi est.
Qui multis argumentis a recentioribus laudatus
fuit consensus pulmonem inter et cutem, non
omnino negligendus, huc pertinet.

DE

DE CONSENSV VENTRICVLI,
ET INTESTINORVM.

Ventriculi affectio magnum momentum in reliquas corporis partes habet, et minimum ejus irritamentum universalem inquietudinem procreare potest. Quam ob causam Helmontius eum animi sedem habuit, et prisci eum regem omnium reliquarum partium nominarunt. Consensus suus cum cerebro fortissimus est. Causa doloris capitis, vertiginis, lethargi, convulsionum, et ipsius apoplexiae in ventriculo saepe latet. Status ventriculi quoque multum in facultatem cognoscendi inferiorem atque mentem (superiorem) agit, impleto enim ventre haud libenter studemus. Memoria, phantasia et reliquae animi vires a ventriculo malo turbantur, et quisque scit, quam valde nostra hilaritas, et animi motus a bona digestionem dependeant. Ventriculus quoque in oculos vim habet. Lomius observavit perturbationem ventriculi cataractam effecisse 22). Forestus hominem prae nimis magna ventriculi impletionem caecum fieri, et post evacuationes visum suum recipere, vidit 23).

Whytt

22) Observat. Lib. 3, Antverplae 1560, 8to, p. 36.

23) Observat. Rothom, 1653, fol.

WHYTT 24) enarrat „mulierem, si acidum in ven-
 „triculo habebat, omnes res quasi nebula involutas
 „vidisse. Sympathia ventriculi cum auribus et
 naso non valde fortis est, attamen exempla ex-
 stant, ubi hae partes quoque consensu patiebantur;
 vermes praecipue in eas multum valent. Cum labiis
 quoque ventriculus sympathiam tenet et HIPPOCRATES 25) jam dixit, „tremorem
 „labiorum evacuationes biliosos indicare. „ Et
 glandulae salivales, cum ventriculo in consensu sunt,
 hinc enim secretio salivae ante vomitum cre-
 brior est. Vis ventriculi in linguam notissima est
 et hujus fordes illius cruditates indicant, et lin-
 guae tremor a ventriculi fordibus oritur. Prosper
 Alpinus et plures alii exempla afferunt, ubi illius
 cruditates defectum loquelae causaverant. Sym-
 pathia ventriculi et pulmonum, cordis atque
 diaphragmatis non minus fortis est. Irritamen-
 tum in ventriculo latens tussim excitat, et quam
 jam dudum in tussim pectoralem et in tussim
 stomachicam diviserunt. Hypochondriaci subito
 saepe tussi cruciantur, quae ad phthisin pulmo-
 num

24) Loc. citat. pag. 17.

25) Coac. praenot. Lib. II. Sect. 2. 13. pag. 514.
 Edit. Jacot.

26) de praefagiend. vita et morti aegrot. pag. 220.
 ult. Edit.

num fert; etsi nulla pulmonum vitia aderant. Causam tussis convulsivae saepe ventriculus tenet, et ab ejus vitiis asthma originem saepe deducit. Ettmüllerus 27) dicit: „Asthma humidum seu manifestum saepius haeret in stomacho quam ipsis pulmonibus. Etiam palpitatione cordis in ventriculi vitiis est posita, consensus autem suus cum jecinore et vesica fellea non ad sympathiam, ut credimus, referendus est, quia ille his partibus nimis prope adjacet. In renes et uterum status ventriculi quoque quidquam valet, inde enim in illis turbatio urinae secretionis, in hoc autem turbatio mensium oritur. Etiam sympathia ventriculi cum toto nervorum systemate adferri meretur, ab ejus enim turbatione nonnunquam animi deliquium convulsiones et s. p. oriuntur. Denique cum cute ventriculus est conjunctus et morbi cutis a vitiis ventriculi facile efficiuntur, attamen autem credimus, hoc immerito sympathiae ad scribendum esse, quia hi morbi non immediate sed mediate, ut ita dicam, oriuntur.

DE CONSENSU HEPATIS.

Etsi sympathia hepatis non tanta est, ut multi voluerunt, quia multum in partium e. g. ventriculi, vesicae felleae et diaphragmatis

pro-

27) Loc. citat. pag. 64.

propinquitate nititur; attamen in partes remotiores agit. BAGLIVIVS abcessus hepatis, qui intolerabiles dolores nullo medicamine deminuendos suscitaverant, observavit. Saepe quoque hepatis vitia dolores humeri procreaverunt, inde quoque erisipelas pertinax adparuit.

DE CONSENSV RENVM, VERETHERVM, ET VESICAE VRINARIAE.

SENAC affirmat, renibus majorem sympathiam esse, quam reliquis corporis partibus; etsi hoc falsum est, et ventriculus atque uterus plures certe turbas excitat; attamen constat, renes in reliquas corporis partes multum valere. Calculi renum saepe causa vehementis capitis doloris sunt. BARTHOLINI et FORESTVS 28) hemicraniam, BALLONIVS 29) orthopnoeam, et LISTER 30) palpitationem cordis a calculo renali ortam observavit. Frequentibus renum sympathiis quoque illa cum ventriculo adnumeratur. Calculi renum et eorum transitus per verethes saepe fastidium atque vomitum progignunt. Etiam cum testibus et cum lumbis sympathia

28) Rega, De Sympathia. p. 214.

29) Confil. Lib. I, pag. 46.

30) Exercitat. med. Amsteolod. 1698, 4to. pag. 15.

pathia est, testiculus illius lateris enim in quo calculus renalis est, sursum trahitur, et si calculus renalis reperitur, plerumque lumborum dolores adfunt. Inter renes ipsos sympathia est, quod multae observationes probant, quo enim alter ren patitur, mox quoque alter laborabit. Attamen quaeritur, vtrum consensus, ane potius causa eadem, quae eundem morbum in altero rene excitet, in culpa sit. Vesica urinaria irritabilis in totum nervorum systema magnum momentum habet; calculus eam occupans enim convulsiones vniuersales, et formicationem et dolorem glandis penis commovere potest, nonnunquam tenesimum, qui autem, vt opinor, a propinquitate partium tantum dependet 31). WHYTTE enarrat, aliquem calculo vesicae urinae laborasse atque eum sensum in plantis habuisse, quasi supra carbones candentes incederet,

DE CONSENSU UTERI, ET PARTIVM GENITALIVM.

Praeter cerebri et ventriculi sympathiam est illa uteri cum reliquis corporis partibus maxima.

31) Loc. citat. pag. 29.

ma. HIPPOCRATES 32) et GALENVS 33) suam vim praecipue in caput et mammas jam observaverunt. SYDENHAM 34) dicit: „sunt mulie-
 „bribus in occipite dolores frigidi, quasi glacies
 „ibidem jaceret, qui a practicis vtero male se ha-
 „benti adscribuntur, et vere hoc curato dolor eva-
 nescit. „ Et prius menses profluunt, faeminae dolores capitis et vstionem dorsi sentiunt. Clavus hystericus ab affectione vteri oritur. Iis temporibus, quo menses fluunt, quo mammae gravidarum intumescunt, et in puerperis inter vterum et mammas ipsas magnus consensus est. Cum ventriculo uterus quoque sympathiam habet, inde primis diebus conceptionis mulierum defectus appetitus, fastidium et vomitus, qui nonnumquam eousque perdurat ac uterus in alium statum abit, atque alia symptomata commovet. Huc quoque singulares gravidarum libidines referendae sunt. Porro uterus sympathiam cum intestinis tenet, hac ex causa enim hystericae mulieres flatibus, borborygmis, doloribus atque torminibus intestinorum vexantur. Denique cum lumbis sympathia invenitur, hac ex causa ha-
 ram

32) Aphorism. Cent. 3. Aphor. 44.

33) De usu partium. Lib. XIV, cap. 8. Tom. IV. pag. 643.

34) Opera medica, Genev. 1716. 4to. pag. 131.

rum dolores ante effluuium mensium sunt expli-
candi. Etiam partes genitales virorum cum di-
versis corporis partibus sympathiam habent e. g.
cum organo loquelae; notissimum enim est,
quantum haec a pubertate mutetur, porro cum
pectore, constat enim epithemata frigida in par-
tibus genitalibus posita, et haemoptysin et hae-
morrhagiam narium tollere.

DE CONSENSU CUTIS.

Irritatio unius cutis partis facile in reliquam
cutim propagatur, et totum nervorum systema
nonnumquam patitur, si cutis est affecta. Refri-
geratio unius partis corporis saepe horripilatio-
nem universalem procreat. Praecipue cum glan-
dulis sympathia cutis observatur, illae enim in-
tumescunt, si haec irritatur. De eo, qui cum
pulmonibus intercedit, consensu, jam supra
dictum est.

THESES.

T H E S E S.

I.

Ledum palustre contra tussim convulsivam
specificum non est.

2.

Hepatitis saepe larvam febris biliosae as-
sumit.

3.

Medicina sine psychologia claudicat.

4.

Doctrina de exanthematibus ad huc incom-
pleta est.

Coc-

5.

Coitus nimius magis viris quam foeminis
nocet.

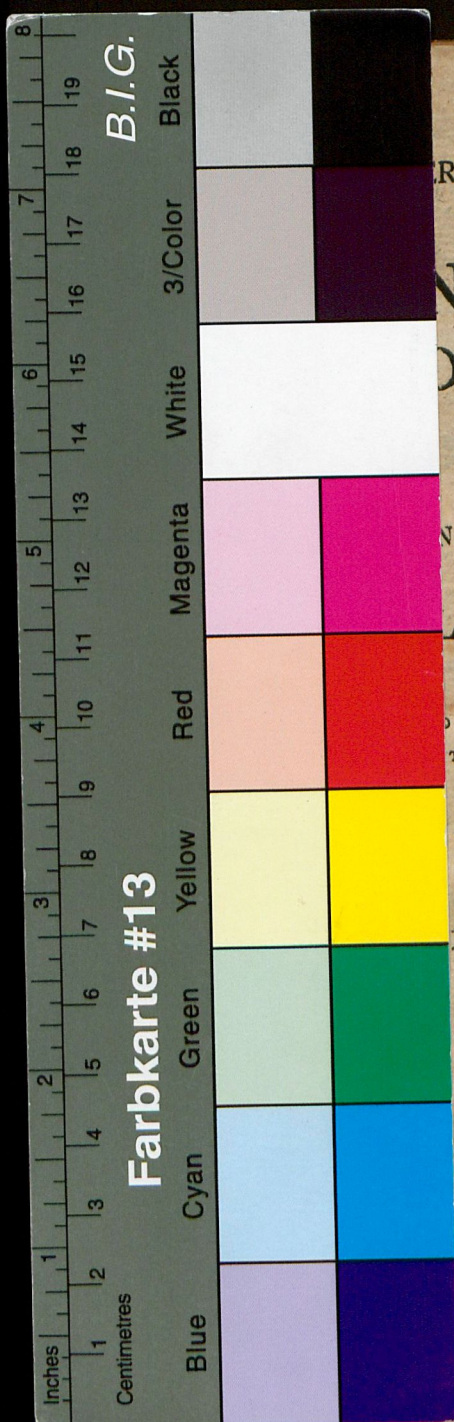
6.

Excepto odore cadaveroso atque putredine
nulla signa certa mortis adsunt.

 VITIA TYPOGRAPHICA.

Pagina	1 versu	2 lege	pro ad mirabili,	admirabili.
—	6	6	—	correctum, correptum.
—	7	5	—	Ad multi, At multi.
—	9	4	—	continueate, continuitate.
—	9	18	—	e contra, econtra.
—	9	22	—	Ac huc, Adhuc.
—	10	3	—	Sed omnes ei vasis, Sed omnes a vasis etc.
—	10	15	—	explicari, explicare.
—	10	16	—	profecta, profecto.
—	13	13	—	requiretur, requiritur.
—	14	10	—	deberant, deberent.
—	14	14	—	cumque, eumque.
—	16 versu	penultimo	lege pro	niter, inter.

n) Reliqua vitia, quae in prima plagula reperiuntur, lector benevole corrigat.

B.I.G.

Farbkarte #13

ARTATIO INAVGVRALIS MEDICA,
DE
NSENSV PARTIVM
ORPORIS HVMANI.

Q V A M
NSV FACVLTATIS ILLVSTRIS MEDICAE
PRAESIDE
L. FRID. THEODOR.
MECKEL,

DOCTOR. ET PROF. PVBL. ORDIN.,
TITVT. CLIN. CHIRVRG. DIRECTORE,

PRO
V DOCTORIS MEDICINAE
LEGITIME OBTINENDO

XXVIII. IANVAR. MDCCXCIV.

PVBLICE DEFENDET

AVCTOR
OLEFF DAVIDSON,
BEROLINENSIS.

HALAE,
YPIS IO. CHRISTIAN. HENDELII.

(1794)

